

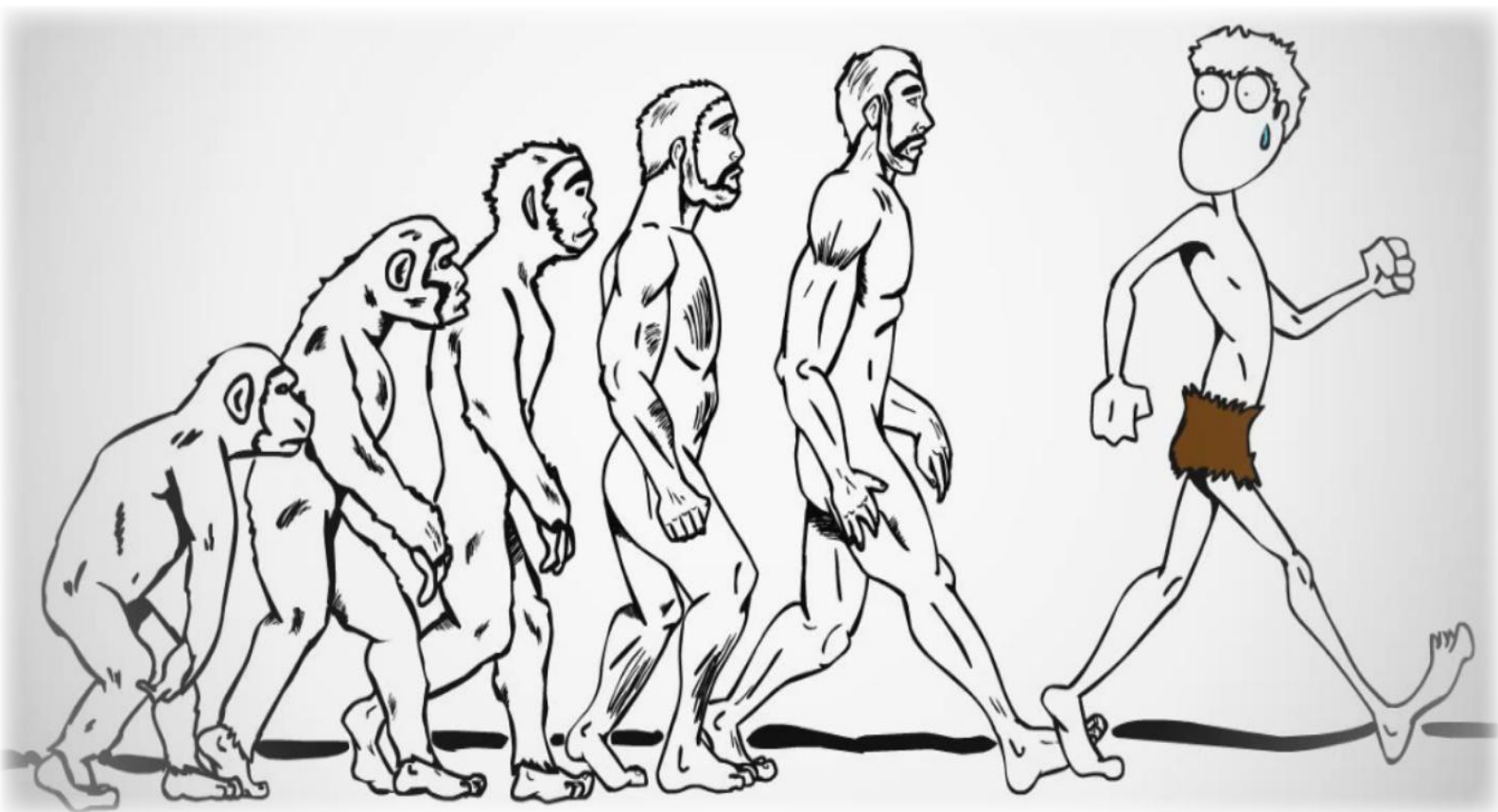

CRU-EVOLUCIÓ

Mira el món diferent!

Una aposta de ciutadania global
des de l'escola

ESO - salut

SALUT

Dilluns passat va morir la Sonia

OBJECTIUS

- o Reconèixer la salut com a un dret universal.
- o Valorar la repercussió del nostre estil de vida en la salut del Sud.
- o Descobrir l'impacte de certes malalties en poblacions del Sud.
- o Reconèixer els problemes de salut com a causa i conseqüència de la pobresa.

CONTINGUTS

- o Mortalitat materna i infantil.
- o Accés a la salut com a dret universal.
- o Expressió i comunicació de sentiments personals.

DESENVOLUPAMENT

- o Llegim el testimoni de la Sonia.
- o Per què moren encara dones en els parts? Què seria necessari per poder assegurar la salut de les dones embarassades?
- o A continuació, cada persona dividirà un full en quatre parts i en cada tros, donarà una resposta diferent per a la següent pregunta: Quines creus que són les causes d'aquesta situació?
- o Es doblegaran els trossets de paper i es ficaran en una bossa.
- o Cada persona agafarà a l'atzar quatre paperets de la bossa i intentarà donar una solució a les causes plantejades.
- o S'enganxaran les causes i solucions a la paret o pissarra de classe i es farà una ronda comentant allò que s'ha exposat. Ens fixem en les causes que es repeteixen i a veure si també es repeteixen les solucions.
- o Una vegada feta aquesta anàlisi, podem plantejar com ens sentim i veure què podem fer.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

- o Reconèixer el caràcter evolutiu de la ciència i valoració de les aportacions de les diferents revolucions científiques en la superació de dogmatismes i en els canvis de les condicions de vida de les persones.
- o Analitzar críticament els corrents novedosos i avenços en el coneixement científic actual.
- o Utilitzar el coneixement científic per argumentar de manera fonamentada i creativa les actuacions com a ciutadans i ciutadanes responsables, especialment les relacionades amb la gestió sostenible del medi, la salut pròpia i la comunitària i l'ús d'aparells i materials en la vida quotidiana.

TEXT PER A L'ACTIVITAT

Dilluns passat va morir la Sonia, la germana menor d'en Mauricio, a la localitat de Nieva, a l'Amazònia peruana. Vivia a la comunitat d'Atsakus amb el seu espòs i els seus 4 fills, però anava regularment a Nieva, al control mensual del centre de salut, perquè estava embarassada. Tenia atenció gratuïta per estar assegurada al Sistema Integral de Salud, una assegurança mèdica del Ministerio per a dones gestants i nounats. Tenia 8 mesos d'embaràs. Estava una mica preocupada perquè en l'últim control el metge li havia dit que el nadó estava travessat.

Aquest dilluns el seu marit i els seus dos fills petits l'acompanyaven. Els grans, de 8 i 9 anys, es van quedar estudiant a l'escola. Eren les 9 del matí quan van baixar de la canoa i van trepitjar Nieva. La Sonia va aprofitar la visita per anar a la Unidad de Gestión Educativa Local - Condorcanqui (UGEL). Era professora, però encara no tenia el títol. El director de l'UGEL li havia plantejat la possibilitat d'un contracte per al segon semestre i volia esbrinar quines eren les possibilitats.

Després de la visita a l'UGEL va anar amb el seu marit cap al centre de salut per al control mensual. Estava contenta. Van parar a comprar un matxet nou, una eina que el seu espòs fa servir per treballar el camp. Van aprofitar per saludar a la Yuliana, la germana de la Sonia que treballa a la Agencia Agraria, just al costat del centre de salut. La Sonia se sentia alegre i van riure molt plegades.

Quan van arribar al centre de salut la van rebre amb una mala notícia. L'obstetra no hi era. Deien que participava en un curs de capacitació a Bagua. El metge en cap, assistia a una reunió de pressupostos participatius al local de la Gerencia Sub-regional, a l'altre costat del riu Nieva, i que, per tant, seria un infermer qui l'atendria.

Després de passar consulta, l'infermer li va dir que tot anava bé però que el nadó seguia travessat. L'infermer va recomanar-li que es traslladés a Nieva, a casa de la seva mare, per atendre-la millor quan arribés el moment del part. La Sonia va estar-hi d'acord i va pensar que després de

recollir les seves coses a Atsakus es traslladaria a Nieva.

Després de la visita al centre de salut, la Sonia i la seva família van anar a casa de la mare per dinar i es van preparar per al viatge de tornada a la comunitat. Mentre compraven la gasolina necessària per arribar a Atsakus i tornar a Nieva el dia següent, es van trobar amb en Maurici i la seva dona, Flor, que venien de recollir el seu fill de l'escola. Van parlar una estona i es van acomiadar fins a l'endemà.

Estaven a punt d'anar-se'n quan la Sonia va començar a sentir dolors a l'esquena i al maluc, no podia seure. No sabia què passava. No podia estar de part perquè encara faltava un mes però mai havia sentit aquests dolors en els parts anteriors. Va decidir tornar al centre de salut perquè li diguessin què tenia.

Sortiria d'allà dues hores més tard sagnant, evacuada d'emergència cap a l'hospital regional de Bagua, a més de 8 hores de camí per una carretera destrossada i en permanent perill d'ensorraments i talls. Va aguantar poc més d'una hora de camí abans de morir. L'ambulància va tornar el cos ja sense vida de la Sonia a la seva família al voltant de les 6:30 de la tarda.

La Sonia tenia el nadó travessat. La criatura va morir en néixer, tenia diverses malformacions congènites. El part va provocar un esquinçament de la matriu de la Sonia i va començar l'hemorràgia que no van poder controlar. Això va acabar amb la seva vida.

Què havia passat al centre de salut? En realitat, l'obstetra no hi era des de feia un parell de mesos. El Ministerio de Salud havia reajustat els pressupostos i eliminat el sou de l'únic especialista que l'any anterior havia practicat les 3 primeres, i fins aleshores últimes cesàries, salvant la vida de 3 nens i 3 mares.

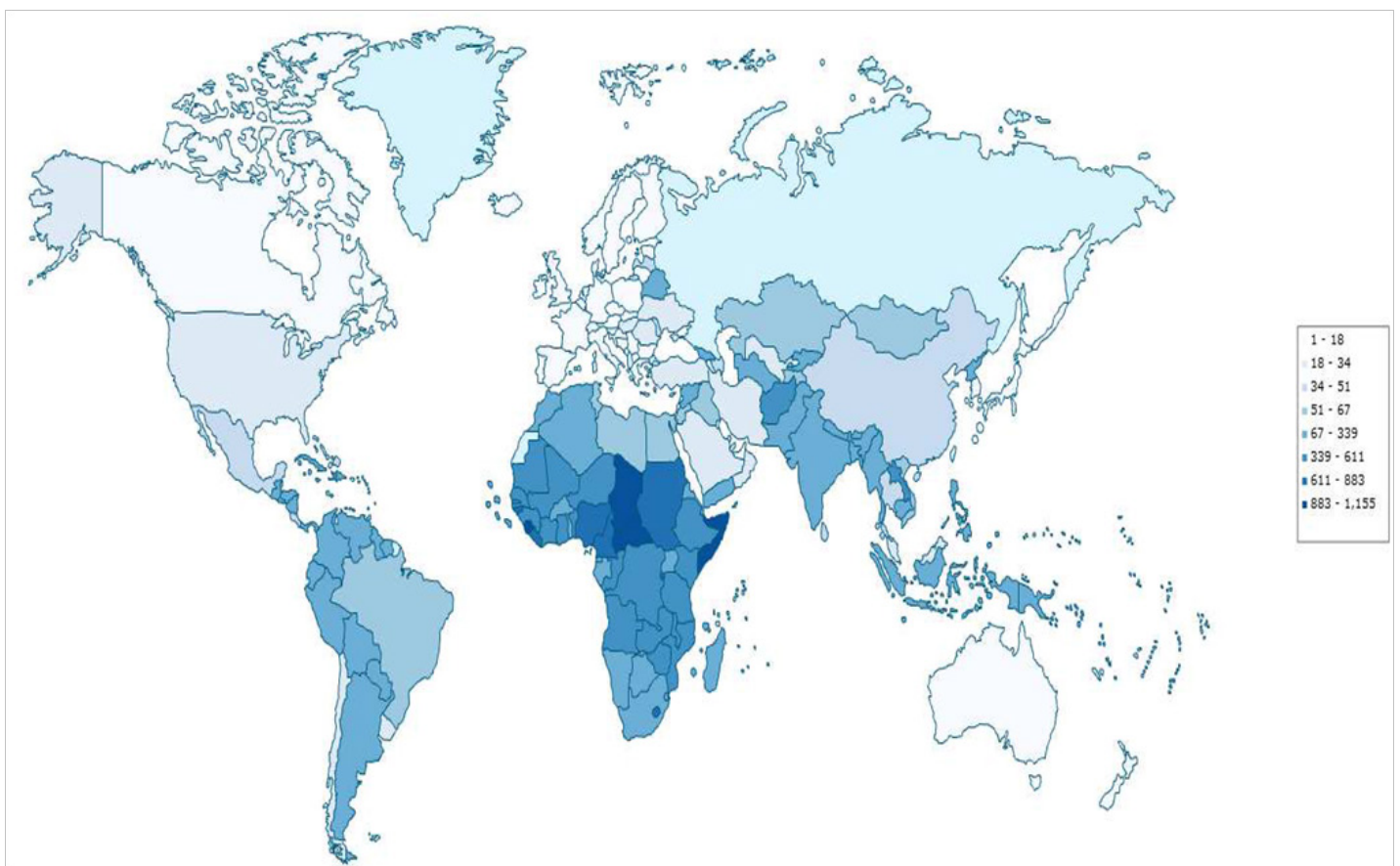
Es deia Sonia Belisario Timias, tenia 29 anys, era alegre, treballadora i estava entregada als seus 4 fills. Va morir juntament amb el seu nadó el 22 de maig del 2006 a Santa María de Nieva, Condorcanqui, Amazonas, Perú.

PER SABER-NE MÉS...

El 2013, unes 290.000 dones van morir durant l'embaràs o el part, un descens del 45% respecte als nivells de 1990. La majoria moren perquè no es disposa de suficient personal competent en la prestació d'atenció de rutina o d'emergència. Des de 1990, alguns països d'Àsia i Àfrica del Nord han reduït en més de la meitat la mortalitat materna.

S'han registrat progressos a l'Àfrica subsahariana on 1 de cada 38 dones corre risc de morir durant l'embaràs o el part en algun moment de la seva vida, mentre que en els països desenvolupats aquesta proporció és d'1 de cada 3.700 dones.

Actualment 6,5 milions de nens moren per causes evitables, i unes 290.000 dones moren per complicacions evitables relacionades amb l'embaràs i el part. Complir les metes de l'Objectiu Del Mil·lenni 4 (Reduir en dues tercers parts la mortalitat de menors de cinc anys) i l'Objectiu Del Mil·lenni 5 (Reduir en tres quartes parts la mortalitat materna i donar accés als serveis de salut reproductiva a totes les persones) significaria haver deixat la mortalitat infantil en un màxim de 4,2 milions per aquest 2015, i la mortalitat materna en 130.000 morts. Malgrat l'important esforç que s'ha fet, quedem lluny d'aconseguir-ho.

Índex de mortalitat infantil (nombre de morts per cada 100.000 parts)

Amb el suport de

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

Cru-Evolució - Fundació PROIDE

Sant Joan de La Salle, 42 08022 Barcelona. Telèfon 932.377.180.
www.cruevolucio.fundacioproide.org / proide@fundacioproide.org